

JOSEF VOSDING SCHLACHT-, KÜHL- UND ZERLEGE BETRIEB A I.
ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)
z 29. januára 2009*

V spojených veciach C-278/07 až C-280/07,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podané rozhodnutiami Bundesfinanzhof (Nemecko) z 27. marca 2007 a doručené Súdnemu dvoru 13. júna 2007, ktoré súvisia s konaniami:

Hauptzollamt Hamburg-Jonas,

proti

Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb GmbH & Co. (C-278/07),

Vion Trading GmbH (C-279/07),

Ze Fu Fleischhandel GmbH (C-280/07),

* Jazyk konania: nemčina.

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory C. W. A. Timmermans, sudcovia J.-C. Bonichot, J. Makarczyk, P. Kūris a C. Toader (spravodajkyňa),

generálna advokátka: E. Sharpston,
tajomník: K. Sztranc-Sławiczek, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 17. apríla 2008,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb GmbH & Co., v zastúpení: F. Grashoff, Rechtsanwältin,

- Vion Trading GmbH, v zastúpení: K. Landry, Rechtsanwalt,

- Ze Fu Fleischhandel GmbH, v zastúpení: D. Ehle, Rechtsanwalt,

- česká vláda, v zastúpení: T. Boček, splnomocnený zástupca,

— francúzska vláda, v zastúpení: J.-C. Gracia, splnomocnený zástupca,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: F. Erlbacher a Z. Malůšková, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 25. septembra 2008,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článku 3 ods. 1 a 3 nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 312, s. 1; Mim. vyd. 01/001, s. 340).
- 2 Tieto návrhy boli podané v rámci sporu medzi Hauptzollamt Hamburg-Jonas (ďalej len „Hauptzollamt“) a spoločnosťami Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb GmbH & Co., Vion Trading GmbH a Ze Fu Fleischhandel GmbH (ďalej len „žalovaní vo veciach samých“) vo veci vrátenia vývozných náhrad.

Právny rámec

Právo Spoločenstva

- 3 Podľa tretieho odôvodnenia nariadenia č. 2988/95 „treba brániť vo všetkých oblastiach činom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Spoločenstiev“.
- 4 Podľa piateho odôvodnenia uvedeného nariadenia „protiprávne konanie a správne opatrenia a sankcie, ktoré sa naň vzťahujú, sú ustanovené v odvetvových predpisoch v súlade s týmto nariadením“.
- 5 Článok 1 tohto nariadenia stanovuje:

„1. Na účely ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev sa týmto prijíma všeobecná úprava týkajúca sa jednotných kontrol a správnych opatrení a sankcií, ktoré sa týkajú protiprávneho konania s ohľadom na právo Spoločenstva.

2. „Nezrovnalosť“ je akékoľvek porušenie ustanovenia práva Spoločenstva vyplývajúce z konania alebo opomenutia hospodárskeho subjektu, dôsledkom čoho je alebo by bolo

poškodenie všeobecného rozpočtu Spoločenstiev alebo rozpočtov nimi spravovaných, buď zmenšením, alebo stratou výnosov plynúcich z vlastných zdrojov vybraných priamo v mene Spoločenstiev alebo neoprávnenou výdajovou položkou.“

6 Článok 3 ods. 1 a 3 nariadenia č. 2988/95 stanovujú:

„1. Premlčacia doba konania je štyri roky od času spáchania nezrovnalosti uvedenej v článku 1 ods. 1. Odvetvové predpisy však môžu ustanoviť kratšie obdobie, ktoré však nesmie byť kratšie ako tri roky.

V prípade pokračujúcej alebo opakujúcej sa nezrovnalosti, premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa nezrovnalosť skončila...

Premlčacia doba sa prerušuje pri akomkoľvek akte príslušného orgánu, o ktorom je daná osoba upovedomená a týka sa vyšetrovania alebo právneho konania v súvislosti s nezrovnalosťou. Premlčacia doba začína plynúť znova po každom akte prerušenia.

...

3. Členské štáty si zachovávajú možnosť uplatňovať dlhšie doby a lehoty ako tie, ktoré sú ustanovené v odsekoch 1...“

7 Článok 4 ods. 1a 4 uvedeného nariadenia stanovujú:

„1. Je všeobecným pravidlom, že pri akejkoľvek nezrovnalosti sa neprávom získaná výhoda odníme:

— povinnosťou zaplatiť alebo vrátiť dlžné alebo neprávom získané sumy,

...

4. Opatrenia ustanovené v tomto článku sa nepovažujú za tresty.“

8 Podľa článku 11 prvého odseku nariadenia č. 2988/95 nadobúda toto nariadenie účinnosť tretí deň po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev*, ku ktorému došlo 23. decembra 1995.

Vnútroštátne právo

9 Podľa údajov uvedených vnútroštátnym súdom neexistovali v čase, keď vznikli nezrovnalosti, v nemeckom práve žiadne ustanovenia, ktoré by stanovovali osobitné premlčacie doby v oblasti správnych sporov týkajúcich sa neoprávnene poskytnutých výhod. Nemecké správne orgány aj súde však analogicky uplatňovali tridsaťročnú

premlčaciu dobu stanovenú všeobecným právom v článku 195 nemeckého občianskeho zákonníka (Bürgerliches Gesetzbuch). Od roku 2002 však bola táto premlčacia doba stanovená všeobecným právom skrátená na tri roky.

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

- 10 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že žalovaní vo veciach samých dali v roku 1993 colne odbaviť hovädzie mäso na vývoz do Jordánska a na základe ich žiadosti im boli poskytnuté preddavky na vývozné náhrady. Na základe kontrol uskutočnených začiatkom roka 1998 sa zistilo, že zásielky boli v skutočnosti prepravené v colnom režime tranzit alebo v režime spätného vývozu do Iraku.
- 11 Za týchto podmienok Hauptzollamt rozhodnutím z 23. septembra 1999 (vec C-278/07) a z 13. októbra 1999 (vec C-279/07 a C-280/07) požiadal o vrátenie predmetných vývozných náhrad.
- 12 Žalovaní vo veciach samých sa proti uvedeným rozhodnutiam Hauptzollamt odvolali na Finanzgericht Hamburg. Ten ich žiadosťam vyhovel z toho dôvodu, že pravidlo premlčania, ako je stanovené v článku 3 ods. 1 nariadenia č. 2988/95, predmetným vráteniam bráni, pretože tieto vrátenia boli požadované až o viac než štyri roky po tom, čo došlo k sporných vývozných operáciách.

13 Hauptzollamt podal proti týmto rozhodnutiam na vnútroštátny súd opravné prostriedky „revision“.

14 Keďže Bundesfinanzhof najmä konštatoval, že vytýkané nezrovnalosti sa týkajú obdobia, ktoré predchádzalo prijatiu nariadenia č. 2988/95, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky, ktoré sú formulované rovnako vo všetkých troch veciach C-278/07 až C-280/07:

„1. Má sa uplatniť premlčacia doba upravená v článku 3 ods. 1 prvom pododseku prvej vete nariadenia... č. 2988/95... aj v prípade, ak k nezrovnalosti došlo alebo sa nezrovnalosť skončila predtým, než nariadenie č. 2988/95 nadobudlo účinnosť?

2. Môže sa vôbec premlčacia doba upravená v tomto ustanovení uplatniť vo všeobecnosti na správne opatrenia, akým je aj vymáhanie vývoznej náhrady v dôsledku nezrovnalostí?

V prípade kladných odpovedí na tieto dve otázky:

3. Môžu sa dlhšie lehoty podľa článku 3 ods. 3 nariadenia... č. 2988/95 uplatniť aj v tom prípade, ak ich tento členský štát vo svojom práve stanovil už pred prijatím tohto nariadenia? Môžu sa takéto lehoty použiť aj v prípade, ak neboli stanovené v osobitnom ustanovení upravujúcom vymáhanie vývoznej náhrady alebo vo všeobecnom ustanovení upravujúcom správne opatrenia, ale vyplývali zo

všeobecného pravidla (všeobecného práva) dotknutého členského štátu, ktoré sa vzťahovalo na všetky prípady premlčania, ktoré nie sú upravené osobitnými ustanoveniami?“

- 15 Uznesením predsedu Súdneho dvora z 30. júla 2007 boli veci C-278/07 až C-280/07 spojené na spoločné konanie na účely písomnej časti konania, ústnej časti konania a rozsudku.

Úvodné pripomienky

- 16 Na úvod, pokiaľ ide o argumentáciu žalovaných vo veciach samých, ktorá sa snaží spochybniť opis skutkového stavu uvedený vnútroštátnym súdom, osobitne pokiaľ ide o existenciu nezrovnalostí, ktoré sú im vytýkané, treba pripomenúť, že nie je úlohou Súdneho dvora zistiť skutkové okolnosti relevantné pre riešenie sporu vo veci samej. Súdny dvor totiž musí zohľadniť v rámci rozdelenia právomocí medzi vnútroštátnymi súdnymi orgánmi a súdnymi orgánmi Spoločenstva skutkový a právny kontext, do ktorého sa začleňuje prejudiciálna otázka tak, ako ju vymedzuje vnútroštátne rozhodnutie (pozri v tomto zmysle rozsudky z 13. novembra 2003, Neri, C-153/02, Zb. s. I-13555, body 34 a 35, ako aj zo 17. júla 2008, ASM Brescia, C-347/06, Zb. s. I-5641, bod 28).
- 17 Z tohto dôvodu treba preskúmať prejudiciálne otázky v rámci skutkového stavu, ktorý určil Bundesfinanzhof.

O prejudiciálnych otázkach

O druhej otázke

- 18 Svojou druhou otázkou, ktorú treba preskúmať najskôr, sa Bundesfinanzhof v podstate pýta, či sa premlčacia doba stanovená v článku 3 ods. 1 prvom pododseku nariadenia č. 2988/95 uplatňuje nielen na sankcie, ale aj na administratívne opatrenia.
- 19 Tento súd žiada potvrdenie, že pojem „konania“ uvedený v tomto ustanovení sa týka bez rozdielu každého postupu prijatého vnútroštátnymi orgánmi v súvislosti s nezrovnalosťou, nielen opatrení, ktoré môžu viesť k uloženiu administratívnej sankcie v zmysle článku 1 ods. 1 nariadenia č. 2988/95.
- 20 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že článok 1 ods. 1 nariadenia č. 2988/95 ustanovuje „všeobecnú úpravu týkajúcu sa jednotných kontrol a správnych opatrení a sankcií, ktoré sa týkajú protiprávneho konania s ohľadom na právo Spoločenstva“, a to, ako vyplýva z tretieho odôvodnenia nariadenia, na účel „boja proti podvodom na finančných záujmoch Spoločenstva pre všetky oblasti“ (rozsudok z 24. júna 2004, Handlbauer, C-278/02, Zb. s. I-6171, bod 31).
- 21 Článok 3 ods. 1 prvý pododsek nariadenia č. 2988/95 teda stanovuje na začatie stíhania premlčaciu dobu, ktorá začína plynúť od okamihu, keď došlo k nezrovnalosti, ktorou sa podľa článku 1 ods. 2 tohto nariadenia rozumie „akékoľvek porušenie ustanovenia práva

Spoločenstva vyplývajúce z konania alebo opomenutia hospodárskeho subjektu, dôsledkom čoho je alebo by bolo poškodenie všeobecného rozpočtu Spoločenstiev...“ (rozsudok Handlbauer, už citovaný, bod 32).

- 22 V rozpore s tým, čo tvrdí najmä francúzska vláda a Komisia Európskych spoločenstiev, z toho vyplýva, že článok 3 ods. 1 nariadenia č. 2988/95 je uplatniteľný tak na nezrovnalosti, ktoré vedú k uloženiu sankcie v zmysle článku 5 tohto nariadenia, ako aj na nezrovnalosti, ktoré sú predmetom administratívneho opatrenia v zmysle článku 4 tohto nariadenia, teda opatrenia, ktorého predmetom je odňatie neoprávnene poskytnutej výhody bez toho, aby malo sankčný charakter (pozri v tomto zmysle rozsudok Handlbauer, už citovaný, body 33 a 34).
- 23 Na druhú otázku treba teda odpovedať, že premlčacia doba stanovená v článku 3 ods. 1 prvom pododseku nariadenia č. 2988/95 sa uplatňuje na administratívne opatrenia, ako je vymáhanie vývozej náhrady neoprávnene poskytnutej vývozcom z dôvodu nezrovnalostí, ktoré tento vývozca spáchal.

O prvej otázke

- 24 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či sa pravidlo štvorročnej premlčacej doby stanovené v článku 3 ods. 1 prvom pododseku nariadenia č. 2988/95 uplatňuje na nezrovnalosti, ku ktorým došlo alebo ktoré sa skončili predtým, než toto nariadenie nadobudlo účinnosť.

- 25 Na úvod treba uviesť, že pred prijatím nariadenia č. 2988/95 nestanovil normotvorca Spoločenstva nijaké pravidlá týkajúce sa premlčacích dôb, ktoré by sa uplatňovali na vymáhanie výhod neoprávnene získaných z konania alebo opomenutia hospodárskeho subjektu, dôsledkom čoho bolo alebo mohlo byť poškodenie všeobecného rozpočtu Spoločenstiev alebo rozpočtov nimi spravovaných.
- 26 Preto pred prijatím nariadenia č. 2988/95 museli vnútroštátne súdy, ak neexistovali predpisy Spoločenstva, rozhodovať spory týkajúce sa vymáhania súm neoprávnene vyplatených na základe práva Spoločenstva podľa ich vnútroštátneho práva, s výnimkou hraníc uložených právom Spoločenstva v tom zmysle, že podrobnosti upravené vnútroštátnym právom nemohli v praxi znemožniť alebo nadmerne sťažiť vymáhanie neoprávnenej pomoci a že uplatnenie vnútroštátnej právnej úpravy muselo byť nediskriminačné vo vzťahu ku konaniam, ktorých cieľom bolo rozhodnúť vnútroštátne spory rovnakého druhu (rozsudok z 19. septembra 2002, Huber, C-336/00, Zb. s. I-7699, bod 55 a citovaná judikatúra).
- 27 Prijatím nariadenia č. 2988/95 a osobitne jeho článku 3 ods. 1 prvého pododseku však normotvorca zamýšľal vytvoriť jednotné pravidlo premlčania uplatniteľné v danej oblasti, prostredníctvom ktorého mienil jednak určiť minimálnu premlčaciu dobu uplatňovanú vo všetkých členských štátoch a jednak vzdať sa možnosti vymáhať sumy neoprávnene vyplatené z rozpočtu Spoločenstva po uplynutí štyroch rokov od okamihu, keď došlo k nezrovnalosti týkajúcej sa sporných platieb.
- 28 Z toho vyplýva, že od dátumu nadobudnutia účinnosti nariadenia č. 2988/95 môže byť každá výhoda neoprávnene poskytnutá z rozpočtu Spoločenstva v zásade a s výnimkou oblastí, pre ktoré stanovil normotvorca Spoločenstva nižšiu lehotu, vymáhaná príslušnými orgánmi členských štátov v lehote štyroch rokov.

- 29 Pokiaľ ide o výhody neoprávnene získané z rozpočtu Spoločenstva z dôvodu nezrovnalostí, ku ktorým došlo pred nadobudnutím účinnosti nariadenia č. 2988/95, treba konštatovať, že normotvorca Spoločenstva tým, že prijal článok 3 ods. 1 tohto nariadenia, a bez toho, aby bol dotknutý odsek 3 tohto článku, stanovil všeobecné pravidlo premlčania, ktorým úmyselne znížil na štyri roky dobu, počas ktorej orgány členských štátov, ktoré konajú v mene a na účet Spoločenstva, môžu alebo musia vymáhať neoprávnene poskytnuté výhody.
- 30 Podľa zásady právnej istoty však nedovoľuje uplatnenie článku 3 ods. 1 prvého pododseku nariadenia č. 2988/95 uvedeným vnútroštátnym orgánom vymáhať dlhy, ktoré vznikli pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia a boli už premlčané podľa vnútroštátnych predpisov upravujúcich premlčanie, ktoré sa uplatňovali v čase spáchania predmetných nezrovnalostí.
- 31 Pokiaľ ide o dlhy, ktoré vznikli za účinnosti vnútroštátnych pravidiel o premlčaní, ako sú dlhy v konaní vo veci samej, ktoré ešte nie sú premlčané, nadobudnutie účinnosti nariadenia č. 2988/95 spôsobuje, že podľa článku 3 ods. 1 prvého pododseku tohto nariadenia je v zásade takýto dlh premlčaný v lehote štyroch rokov, ktorá plynie odo dňa, keď k nezrovnalostiam došlo.
- 32 Ak sa uplatní uvedené ustanovenie, treba za týchto okolností každú sumu neoprávnene získanú hospodárskym subjektom z dôvodu nezrovnalosti, ku ktorej došlo pred nadobudnutím účinnosti nariadenia č. 2988/95, v prípade neexistencie aktu s odkladným účinkom prijatého v priebehu štyroch rokov po spáchaní takejto nezrovnalosti, pričom aktom sa podľa článku 3 ods. 1 tretieho pododseku rozumie akt, o ktorom je daná osoba upovedomená a týka sa vyšetrovania alebo právneho konania v súvislosti s nezrovnalosťou, považovať za premlčanú.

33 Z toho vyplýva, že ak k nezrovnalosti došlo ako v prejednávanych veciach v priebehu roka 1993 a za účinnosti tridsaťročnej premlčacej doby podľa vnútroštátneho pravidla, vzťahuje sa na takúto nezrovnalosť všeobecné pravidlo Spoločenstva stanovujúce štvorročnú premlčaciu dobu a z tohto dôvodu bude môcť byť premlčaná v priebehu roka 1997 v závislosti od presného dátumu, kedy došlo k nezrovnalosti v roku 1993, s výhradou možnosti ponechanej členským štátom podľa článku 3 ods. 3 nariadenia č. 2988/95 stanoviť dlhšie premlčacie doby.

34 S prihliadnutím k uvedenému treba na prvú otázku odpovedať, že v situáciách, ako sú situácie vo veciach samých, premlčacia doba stanovená v článku 3 ods. 1 prvom pododseku nariadenia č. 2988/95:

— sa uplatňuje na nezrovnalosti, ku ktorým došlo pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia,

— začína plynúť od dátumu, keď došlo k predmetnej nezrovnalosti.

O tretej otázke

35 Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či sa môžu dlhšie lehoty podľa článku 3 ods. 3 nariadenia č. 2988/95 uplatniť aj v tom prípade, ak ich tento členský štát vo svojom práve stanovil už pred prijatím tohto nariadenia. Ďalej sa pýta, či sa takéto dlhšie lehoty môžu použiť len v prípade, ak boli stanovené v osobitnom ustanovení

upravujúcom vymáhanie vývozných náhrady alebo vo všeobecnom ustanovení upravujúcom správne opatrenia, alebo či môžu tiež vyplývať zo všeobecného pravidla všeobecného práva.

- 36 V situáciách, akou sú situácie vo veciach samých, keď k nezrovnalostiam vytýkaným hospodárskym subjektom došlo v roku 1993 za účinnosti vnútroštátneho pravidla stanovujúceho tridsaťročnú premlčaciu dobu, ako bolo konštatované v bode 33 tohto rozsudku, mohli byť sumy nezákonne získané z dôvodu týchto nezrovnalostí v prípade neexistencie aktu s odkladným účinkom premlčané v priebehu roka 1997, pokiaľ členský štát, kde došlo k nezrovnalostiam, nevyužil možnosť, ktorú mu ponúka článok 3 ods. 3 nariadenia č. 2988/95.
- 37 Z rozhodnutí vnútroštátneho súdu vyplýva, že vo veciach samých požadovali príslušné vnútroštátne orgány vrátenie predmetných vývozných náhrad rozhodnutím z 23. decembra 1999 (vec C-278/07) a z 13. októbra 1999 (veci C-279/07 a C-280/07).
- 38 Z toho vyplýva, že sa možno domnievať, že predmetné sumy boli premlčané na základe uplatnenia všeobecnej štvorročnej premlčacej doby stanovenej v článku 3 ods. 1 nariadenia č. 2988/95.
- 39 Po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia však nemecké súdy aj naďalej uplatňovali na konania týkajúce sa vrátenia výhod neoprávnene získaných hospodárskymi subjektmi tridsaťročnú premlčaciu dobu vyplývajúcu z článku 195 nemeckého občianskeho zákonníka.

- 40 V tejto súvislosti treba konštatovať, že článok 3 ods. 3 nariadenia č. 2988/95 sa odvoláva na „možnosť“, ktorú si členské štáty „zachovávajú“, uplatňovať dlhšie lehoty ako tie, ktoré sú ustanovené v odseku 1 prvom pododseku uvedeného článku.
- 41 Zo znenia článku 3 ods. 3 nariadenia č. 2988/95 teda vyplýva, že toto ustanovenie sa neobmedzuje na možnosť, aby členské štáty upravili dlhšiu premlčaciu dobu, ako je doba stanovená v odseku 1 prvom pododseku tohto článku. Výslovne uvedený článok dáva členským štátom možnosť zachovať si dlhšiu premlčaciu dobu, ktorá existovala v čase nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.
- 42 Z toho vyplýva, že podľa článku 3 ods. 3 nariadenia č. 2988/95 môžu členské štáty jednak naďalej uplatňovať dlhšie premlčacie doby, ktoré existovali v čase prijatia nariadenia, a jednak zaviesť nové pravidlá premlčania stanovujúce takéto dlhšie premlčacie doby až po tomto dátume.
- 43 Pokiaľ ide otázku, či majú byť tieto vnútroštátne premlčacie doby osobitne stanovené vo vnútroštátnom ustanovení, ktoré sa vzťahuje na vymáhanie vývozných náhrad, alebo všeobecnejšie na administratívne opatrenia, je potrebné uviesť, že znenie článku 3 ods. 3 nariadenia č. 2988/95 nedáva výslovnú odpoveď na túto otázku.
- 44 Článok 3 ods. 1 prvý pododsek uvedeného nariadenia určite stanovuje, že odvetvové predpisy môžu ustanoviť kratšiu premlčaciu dobu ako štyri roky, nie však kratšiu ako tri roky. V prípade týchto odvetvových predpisov však ide o odvetvové predpisy prijaté na úrovni Spoločenstva, ako to uvádza piate odôvodnenie tohto nariadenia, a nie o vnútroštátne odvetvové predpisy (pozri v tomto zmysle rozsudok Handlbauer, už citovaný, bod 28).

- 45 Okrem toho nariadenie č. 2988/95 nestanovuje žiaden mechanizmus informovania alebo oznamovania týkajúci sa využitia možnosti stanoviť dlhšie premlčacie doby členskými štátmi podľa jeho článku 3 ods. 3. Z toho vyplýva, že na úrovni Spoločenstva nebola stanovená nijaká forma kontroly, ani pokiaľ ide o odchýlné premlčacie doby uplatňované členskými štátmi podľa tohto ustanovenia, ani pokiaľ ide o odvetvia, v ktorých sa členské štáty rozhodli tieto doby uplatňovať.
- 46 Z tohto dôvodu nemožno článok 3 ods. 3 nariadenia č. 2988/95 vykladať v tom zmysle, že členské štáty musia v kontexte tohto ustanovenia stanoviť uvedené dlhšie premlčacie doby v osobitných a/alebo sektorových právnych predpisoch.
- 47 S ohľadom na uvedené treba na tretiu otázku odpovedať, že dlhšie premlčacie doby, ktoré môžu členské štáty uplatniť podľa článku 3 ods. 3 nariadenia č. 2988/95, môžu vyplývať z ustanovení všeobecného práva platných pred prijatím tohto nariadenia.

O trovách

- 48 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veciach samých incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

1. **Premlčacia doba stanovená v článku 3 ods. 1 prvom pododseku nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev sa uplatňuje na administratívne opatrenia, ako je vymáhanie vývozných náhrady neoprávnene poskytnutej vývozcovi z dôvodu nezrovnalostí, ktoré tento vývozca spáchal.**

2. **V situáciách, ako sú situácie vo veciach samých, premlčacia doba stanovená v článku 3 ods. 1 prvom pododseku nariadenia č. 2988/95:**
 - **sa uplatňuje na nezrovnalosti, ku ktorým došlo pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia,**

 - **začína plynúť od dátumu, keď došlo k predmetnej nezrovnalosti.**

3. **Dlhšie premlčacie doby, ktoré môžu členské štáty uplatniť podľa článku 3 ods. 3 nariadenia č. 2988/95, môžu vyplývať z ustanovení všeobecného práva platných pred prijatím tohto nariadenia.**

Podpisy